

Durko, Janusz

Antoni Wieczorkiewicz

Almanach Muzealny 5, 333

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANTONI WIECZORKIEWICZ

Urodził się 25 listopada 1900 r. w Żychlinie, w rodzinie dr. medycyny.

W 1918 r. ukończył Gimnazjum im. Mikołaja Reja w Warszawie, a następnie Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Warszawskiego. W 1928 r. uzyskał doktorat z filozofii w zakresie historii sztuki. Przedmiotem jego szczególnego zainteresowania była architektura warszawska, a praca doktorska, napisana pod kierunkiem prof. dr. Zygmunta Batowskiego, dotyczyła działalności wybitnego architekta warszawskiego okresu oświecenia Szymona Bogumiła Zuga. Zwróciła ona uwagę historyków szczególnymi walorami. Antoni Wieczorkiewicz - jako pierwszy - uwypuklił znaczenie nowych typów architektury klasycyzmu służących potrzebom rodzącego się wówczas kapitalizmu i roli S.B. Zuga jako architekta zamożnego mieszczaństwa. Jego teza o dwóch nurtach architektury przeciwstawiała klasycyzm mieszczański klasycyzmowi stanisławowskiemu. Studia nad twórczością Zuga skierowały zainteresowania autora na zagadnienie architektury ogrodowej.

W 1936 r. dr Antoni Wieczorkiewicz został powołany na stanowisko kustosa Galerii Malarstwa Polskiego w Muzeum Narodowym, a wkrótce potem na stanowisko kustosa organizującego się wówczas - jako oddział Muzeum Narodowego - Muzeum Dawnej Warszawy. W nowej instytucji oddał się pracy organizacyjnej, bardzo trudnym sprawom związanym z przebudową i konserwacją trzech kamieniczek staromiejskich: Baryczkowskiej, Szlichtingowskiej i „Pod Murzynkiem”. Równocześnie gromadził eksponaty do powstającego Muzeum i organizował prace naukowe swojego szczupłego personelu. W 1937 r. zorganizował w salach Muzeum Narodowego pierwszą wystawę o problematyce warszawskiej pt. *Dawna Warszawa*, do której opracował przewodnik. W 1938 r. współuczestniczył w organizacji wystawy *Warszawa wczoraj, dziś i jutro*, zajmując się szczególnie jej częścią historyczną. Wrzesień 1939 r. zastał dr. Wieczorkiewicza w siedzibie Muzeum Dawnej Warszawy na Starym Mieście, gdzie opiekował się zbiorami Muzeum, ratując je niejednokrotnie przed pożarem i zniszczeniem. Po zajęciu Warszawy przez hitlerowców włączył się w nurt pracy konspiracyjnej w Stronnictwie Demokratycznym, redagując tajne wydawnictwa.

19 czerwca 1941 r. został aresztowany i przewieziony w aleję Szucha, a następnie do więzienia w Radomiu. Torturowany, znalazł się ostatecznie w Oświęcimiu, gdzie zmarł w lutym 1942 r.

Oprac. Janusz Durko